

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Peuterspeelzaal Catrijntje

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 7 februari 2023

Samenvatting

De inspectie heeft op 29 november 2022 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op Peuterspeelzaal Catrijntje.

De reden voor dit onderzoek is dat wij in 2022 een themaonderzoek uitvoeren naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijven in Nederland. Dit kinderdagverblijf maakt deel uit van de steekproef die we hebben getrokken. Deze samenvatting is geschreven voor ouders en andere belangstellenden.

In hoofdstuk drie van dit rapport geven wij een waardering voor de verschillende onderdelen die belangrijk zijn voor de voorschoolse educatie. Wij noemen dit standaarden. Per standaard beschrijven we wat goed gaat op het kinderdagverblijf en wat nog beter kan.

Wat gaat goed?

We zien dat de pedagogisch medewerkers rekening houden met wat de peuters nodig hebben. De pedagogisch medewerkers werken met een programma, waarmee zij de brede ontwikkeling van de peuters kunnen stimuleren op het gebied van de sociaal-emotionele ontwikkeling, taal, rekenen en bewegen. De pedagogisch medewerkers maken een zorgvuldige keuze in wat zij de peuters aanbieden. Het aanbod is in de basis antroposofisch en waar dat passend is, vullen zij hun aanbod aan met reguliere leerdoelen.

Er is op de peuteropvang aandacht voor de inrichting van de ruimte(n), er zijn bijvoorbeeld verschillende speelhoeken. De pedagogisch medewerkers passen bij ieder thema de ruimte aan, waardoor de peuters fijn kunnen spelen en tegelijkertijd nieuwe dingen leren. De sfeer in de groep is prettig en vrolijk. De pedagogisch medewerkers gaan op een positieve manier met de peuters om.

De pedagogisch medewerkers hebben een volgsysteem waarin zij kunnen bijhouden hoe het met een peuter gaat. Ze kunnen daarmee nagaan in hoeverre de peuters zich voldoende hebben ontwikkeld voor ze naar groep 1-2 van de basisschool gaan. Deze gegevens dragen ze over naar de basisschool.

De ouders met wie we spraken, geven aan dat zij erg tevreden zijn over hoe het gaat op het kinderdagverblijf en dat hun kind er met

Kinderopvangorganisatie: Stichting Vrije Peuterspeelzaal in Almere

LRK-nummer: 469658186

Totaal aantal doelgroeppeuters: 3

plezier naar toe gaat. Ze ervaren Catrijntje als een veilige plek voor hun kinderen.

Wat kan beter?

Naast bovenstaande positieve punten zijn er ook punten die beter kunnen.

Met het programma voor de voorschoolse educatie kunnen de pedagogisch medewerkers nog leren om te denken en te handelen met behulp van de ontwikkelingsdoelen voor de peuters. We bedoelen hier de doelen voor de sociaal-emotionele ontwikkeling, taalontwikkeling, rekenen en bewegen.

In de planning en de voorbereidingen van de activiteiten kunnen de pedagogisch medewerkers leren om meer rekening te houden met de ontwikkelingsdoelen van de peuters in het kader van de voorschoolse educatie. Deze educatieve doelen kunnen ze dan ook betrekken in de gesprekken met de ouders van de peuters, over hoe het gaat met hun kind.

Tot slot kan de organisatie meer oog hebben voor de ontwikkelingsresultaten die de pedagogisch medewerkers en de peuters bereiken in de voorschoolse educatie. Daardoor zal het ook mogelijk zijn voor de organisatie zelf om doelgerichter na te gaan wat goed gaat of beter kan.

Vervolg

We bezoeken de peuteropvanglocatie weer als daar reden voor is, of wanneer de locatie in een steekproef is gekomen (zoals dat nu het geval was). We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De Inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie, de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op Peuterspeelzaal Catrijntje.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2021 voorschoolse educatie en het primair onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep(en), documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers, de VE-coach en de locatiemanager. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de locatiemanager en de VE-coach.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- K** Kan beter
- V** Voldoende
- G** Goed

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op Peuterspeelzaal Catrijntje.

Conclusie

We waarderen de kwaliteit van de voorschoolse educatie op Peuterspeelzaal Catrijntje in hoofdlijnen als voldoende. De meeste standaarden hebben we namelijk als voldoende gewaardeerd. Tegelijk hebben we voor één van de standaarden vastgesteld dat die voor verbetering vatbaar is, maar ook hebben we een standaard als goed gewaardeerd.

Context

Peuterspeelzaal Catrijntje valt, samen met twee andere vrije peuteropvanglocaties in Almere, onder de Stichting Vrije Peuterspeelzaal Almere. De peuterspeelzaal is gevestigd in hetzelfde gebouw als openbare basisschool Syncope. De peuters bij Catrijntje stromen in de meeste gevallen uit naar OBS Syncope of de Vrije School Almere.

Op de dag van het onderzoek waren er elf peuters, waarvan drie doelgroepeuters.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 25 oktober 2021 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden geen tekortkomingen vertoonden.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven we per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op Peuterspeelzaal Catrijntje.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod			<i>2</i>
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Pedagogisch-educatief handelen		•	
OP6 Samenwerking		•	

3.1. Ontwikkelingsproces

OP1. Aanbod

De standaard aanbod waarden we als goed.

De pedagogisch medewerkers van de peuteropvang gebruiken een landelijk erkend vve-programma. Hiermee stimuleren zij de ontwikkeling van de peuters op het gebied van taal, rekenen, de sociaal-emotionele ontwikkeling en de motoriek. We constateren dat de pedagogisch medewerkers doelgericht werken aan de uitvoering van het aanbod. Het aanbod bereidt de peuters voor op de start in groep 1 van de basisschool.

De ruimte is aantrekkelijk en uitdagend ingericht. In de inrichting zien we dat er aandacht is voor het thema waaraan gewerkt wordt. Ook zijn er voldoende spel- en leermaterialen aanwezig, waarmee de peuters ontdekkingen kunnen doen.

We waarderen de standaard aanbod als goed, omdat de pedagogisch medewerkers, VE-coach en locatiemanager weloverwogen keuzes maken in het aanbod, waarbij ze het traditionele aanbod van vrije kinderopvang aanvullen met reguliere doelen. Zij bieden daarmee een beredeneerd aanbod voor de ontluikende geletterd- en gecijferdheid van de peuters.

OP2. Zicht op ontwikkeling

De standaard zicht op ontwikkeling waarden we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers volgen de ontwikkeling van de peuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden met behulp van een gestandaardiseerd observatie-instrument. Daarmee is vast te stellen of de ontwikkeling van de peuter(s) verloopt zoals valt te verwachten.

Ze gaan na waar de ontwikkeling van een peuter stagneert en wat mogelijke verklaringen zijn.

De pedagogisch medewerkers constateren en signaleren wanneer de ontwikkeling van een peuter stagneert en waar nodig, roepen zij hulp in van een externe partij, zoals logopedie. De mogelijkheden van een instrument ter ondersteuning hierbij, kunnen nog wel beter worden benut, zagen we. De pedagogisch medewerkers zijn nog zoekende naar de manier waarop zij deze gegevens het beste kunnen registreren en kunnen verwerken in een overzichtelijke planning met niet alleen de activiteiten, maar ook de leerdoelen.

Bovendien is het mogelijk om met behulp van het observatie-instrument na te gaan hoe de ontwikkeling van de gehele groep verloopt. Het is zinvol om dergelijke gegevens op groepsniveau in te zetten om zodoende de doelen en de activiteiten efficiënt te plannen voor de gehele groep, waaronder de doelgroeppeuters. Dat kan per week, maar ook op een langere termijn.

OP3. Pedagogisch-educatief handelen

De standaard pedagogisch-educatief handelen waarden we als voldoende.

Tijdens het onderzoek hebben we het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerkers geobserveerd op de groep. We zagen dat de pedagogisch medewerkers een sterke onderlinge samenwerking hadden waarin voor de kinderen duidelijk was wie op welk moment welke rol nam in de activiteiten op de groep. Zo realiseerden de pedagogisch medewerkers samen een vrolijke en veilige sfeer, waarin de regels en routines duidelijk waren voor de peuters.

Wij zagen dat de pedagogisch medewerkers daarbij oog hadden voor de peuters, ze toonden zich betrokken bij wat de peuters vertelden of lieten zien. Tegelijk creëerden ze ruimte voor het spel, waarbij we ook zagen dat ze rekening hielden met wat het kind nodig had. Ze reageerden zichtbaar responsief op het gedrag en de uitingen van de peuters, de grenzen en afspraken in de groep waren daarbij steeds duidelijk.

In de planning was te zien welke activiteiten er zoal stonden gepland, maar duidelijkheid over het doel daarbij, ontbrak. Het gaat hier vooral over gerichte doelen die voor (in ieder geval) de doelgroepkinderen van toepassing horen te zijn tijdens de activiteiten in de groep. Verdere ontwikkeling van het pedagogisch-educatief handelen is dan ook mogelijk door gezamenlijke verdieping in het educatief handelen om vervolgens daarover afspraken te maken.

OP6. Samenwerking

De standaard samenwerking waarderen we als voldoende.

De leiding van de peuteropvang en de pedagogisch medewerkers werken samen met twee basisscholen door, bij de overdracht, informatie over de doelgroepeuters uit te wisselen. De voorschool geeft daarbij door welk vve-programma de peuter heeft gevolgd en hoe lang hij/zij dit gevolgd heeft. Er zijn afspraken over de wijze waarop ze de gegevens van de peuters aanleveren aan de basisschool. Voor de doelgroepeuters is sprake van een 'warme overdracht' van deze gegevens.

De voorschool en de basisschool zorgen bovendien voor een doorgaande leerlijn van voor- naar vroegschoolse educatie. Er is een doorgaande lijn in het aanbod, de zorg en begeleiding, het ouderbeleid en de kwaliteitszorg rondom het jonge kind.

De voorschool ziet ouders als partner in het stimuleren van de ontwikkeling van hun kinderen en zij stemt haar ouderbeleid daar op af. De pedagogisch medewerkers betrekken ouders op verschillende manieren bij de ontwikkeling van hun peuter en stimuleren hen om thuis activiteiten te doen, bijvoorbeeld voorlezen. Zij informeren ouders over het thema, middels themabrieven per e-mail.

Sinds de coronapandemie, waar ouderbetrokkenheid ook voor de peuteropvang een uitdaging was, zijn niet alle initiatieven op deze locatie opnieuw opgepakt. De medewerkers van de locatie kunnen onderzoeken op welke manier zij de ouderbetrokkenheid weer kunnen verhogen.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten	●		

OR1. Ontwikkelingsresultaten

De standaard ontwikkelingsresultaten waarderen we als 'kan beter'.

De organisatie gebruikt een ontwikkelingsvolgsysteem, zoals we hiervoor (bij OP2) ook al schreven. De pedagogisch medewerkers zijn nog zoekend naar de manier waarop zij optimaal gebruik kunnen maken van het systeem.

We zien hier dan ook dat de organisatie op dit onderdeel van de voorschoolse educatie in ontwikkeling is. Wat beter kan, is het in kaart brengen van de ontwikkelingsresultaten die de peuters als groep bereiken. Door op groepsniveau te kijken welke

ontwikkelingsresultaten behaald zijn, kan de leiding, samen met de medewerkers de kwaliteit van de voorschoolse educatie van de locatie inzichtelijk evalueren. Ook biedt het de houder mogelijkheden om evaluaties samen met de andere voorschoolse locaties uit te voeren, ten dienste van gezamenlijk evalueren, en wellicht de verdere professionalisering.

Verder kan het stellen van concrete en ambitieuze doelen zorgen voor een scherpere blik op wat de pedagogisch medewerkers willen en kunnen bereiken met de peuters. Wanneer is de organisatie tevreden over hoe een peuter uitstroomt naar de basisschool? Is dat wanneer de peuters ontwikkeling laten zien en gegroeid zijn in hun zelfstandigheid, of is dat niet genoeg en wil de voorschool concrete doelen stellen op de in te lopen achterstanden?

Tot slot is het op gemeentelijk niveau nuttig om de ontwikkelingsresultaten van de voorschoolse educatie te bekijken en te evalueren, samen met de overige organisaties voor kinderopvang en voorschoolse educatie in de gemeente.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

 Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur		•	
KA3 Verantwoording en dialoog		•	

KA1. Kwaliteitszorg

De standaard kwaliteitszorg waarderen we als voldoende.

De houder van de peuteropvanglocatie heeft in haar (pedagogisch) beleidsplan opgeschreven wat ze met de voorschoolse educatie willen bereiken. De houder heeft ook aangegeven hoe zij de kwaliteit van de voorschoolse educatie bewaakt. De GGD houdt hier jaarlijks toezicht op.

Voor de peuteropvanglocatie zijn ambitieuze doelen geformuleerd. De leiding van de peuteropvang evalueert via een cyclisch werkend systeem van kwaliteitszorg alle doelstellingen uit haar (pedagogisch) beleidsplan en kijkt zij of peuters voldoende worden voorbereid op de basisschool.

Als onderdeel van de kwaliteitszorg brengt de leiding, maar met name de VE-coach, regelmatig het pedagogisch en educatief handelen van de pedagogisch medewerkers in beeld. Daarnaast worden ouders bevraagd op hun tevredenheid. De voorschool neemt op basis van deze evaluaties planmatig en doelgericht maatregelen ter verbetering.

Zoals eerder geschreven, zijn er meerdere ontwikkelingen gaande, in de organisatie en de kwaliteitszorg. De plannen die in samenspraak met de VE-coach worden opgesteld, hebben nog borging nodig.

KA2. Kwaliteitscultuur

De standaard kwaliteitscultuur waarderen we als voldoende.

De leiding en de pedagogisch medewerkers werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Zo volgen zij verschillende scholingen om hun kennis en vaardigheden te versterken. Het beleid van de voorschool om haar visie op de kwaliteit van voorschoolse educatie en ambities te realiseren, is breed gedragen. Daarnaast is er een grote bereidheid om gezamenlijk de voorschoolse educatie te verbeteren.

De leiding is zich bewust van de kwaliteit van de voorschoolse educatie en stuurt hierop. De pedagogisch medewerkers werken resultaatgericht, zij zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zij zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de kwaliteit van de educatie en op de ontwikkeling van de peuters. We constateren dat de voorschool werkt vanuit een transparante en integere cultuur en dat er sprake is van een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

KA3. Verantwoording en dialoog

De standaard verantwoording en dialoog waarderen we als voldoende.

De leiding van de peuteropvanglocatie verantwoordt zich (via de houder) aan de gemeente over het gevoerde beleid ten aanzien van voorschoolse educatie. Het gaat hierbij bijvoorbeeld over het aantal doelgroepeuters en over het aantal maanden dat zij voorschoolse educatie hebben gehad. We zien ook dat de voorschool belanghebbenden betreft bij de ontwikkeling van haar beleid. De leiding van het kinderdagverblijf bespreekt regelmatig haar ambities en welke resultaten ze behaalt. Uit de gesprekken die we voerden met enkele ouders blijkt dat de voorschool open staat voor hun wensen en voorstellen. Ook geven zij aan dat ze via onder andere de themabrief voldoende informatie ontvangen.

4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

Dank voor het mooie rapport waarin een herkenbaar beeld is weergegeven. Fijn dat het aanbod ook door de onderwijsinspectie als een goed aanbod is beoordeeld. De onderwerpen waar verbetering gewenst of nodig is zijn in ons permanente scholingsplan opgenomen.